

Úton a Hely felé

Néha kedves mosoly jelenik meg az arcán, például evés közben, amikor kedvenc ételével kínálom, de ez a mosoly ki tudja kinek, vagy minek szól. Ki tudja, mire gondol, miközben a felületen szemlélő azt hiszi, biztosan az ételnek örül. Ez a rejtélyesség megdöbbenő és rémisztő. Nem lehet tudni, egyáltalán vannak-e határozott, konkrét gondolatai, mint nekünk, normálisnak mondott embereknek, vagy csak érzései, benyomásai vannak. Minden autista más, más sérülésekkel, más különbségekkel. Közös bennük a másság és az, hogy a saját, belső világukban érzik jól magukat, amit ők építenek fel. Bezárkóznak ebbe a nehezen feltörhető burokba, és nekünk nincs mit tenni, mint alkalmazkodni – ha tudunk.

Szeretek köztük lenni. Nem szánalmat érzek irántuk, hanem valami olyasmit, ami inkább hasonlítható az együttérzéshez, mint a sajnálathoz. Egyáltalán nem taszítanak, amikor közelítenek felém, megsimogatják a kezemet vagy a ruhámat. Értjük és érezzük egymást. Szavak nélkül. Énem legbensőbb része szólal meg, és egy ölelésben szeretném nekik átadni az összes jót, ami bennem van.

Amikor hozzájuk utazom újra élem az egész életemet. A szívem több kilométerrel jár előttem, szinte repül. Szemem előtt megjelennek a mindenféle forgolódo fejek, a jellegzetes ringatózó mozdulatok, a szinte röppenő léptek. A kisebbek felidéznek számomra a múlt eseményeit, amikor a problémák szakadatlanul jelentkeztek és azokat mindig meg kellett oldani azért, hogy tovább tudjunk létezni. Ilyen megfeszített helyzetek egymásutániságában az ember nem gondolkodik, nem fontolgat, hanem teszi a dolgát és egy kis erőt gyűjt a túlélésekhez. Most előjönnek az emlékek... Igen, kisebb korában ő is ette a virágok levelét, ő is felszedte a szemetet az udvaron, de nem a kukába tette, hanem megkóstolta azt, ő is félt a fürdőkádba lépni, majd miután rájött, hogy ez milyen

kellemes, nem akart többé belőle kiszállni. Ő is beledobált a WC-be minden kézzel fogható játékot és nevette, hogy leviszi a víz...

A vasútállomásnál felszállok a buszra, de nem emlékszem az útvonalra. Még 13 évnyi utazgatás után sem tudnék elmenni gyalog azon az úton, ahol a busz halad. Nézem a hatalmas épületeket, de közben ismét a múlt elevenedik meg előttem. Mintha minden megálló életem egy-egy állomása lenne, ahonnan tovább kell haladni, hiszen a cél még messze van.

- Valami nincs rendben a gyerekekkel. Nem játszik a többiekkel, ödög össze-vissza az udvaron - hallom a bölcsődei gondozó néni szavait.

- Nem tudjuk vállalni tovább a gyereket, nem ide való - közli az óvónő egy másik megállóban.

- Képezhetetlen, állapota végleges - jelenti ki a szakértő bizottság, miközben nyugodtan aláírják a végzést. Több hasonló ítéletet rejt még a komódomban egyik fiókjában lévő, már-már megfakult dosszié.

- Nem tud beilleszkedni, nem beszél, nem eszik, nem iszik...

- Anyagi lehetőségek híján nem tudjuk beindítani a csoportot - közlik egy levélben. A szívem beleremeg. Mi lesz most? Hol van a hely? Az annyiszor feltett

kérdések újra visszatérnek, majd hirtelen meghallom, hogy indul a busz, és látom, jó úton vagyok.

Szinte minden odautazásomkor eszembe jut az első út. A szívem tele volt aggodalommal. Reménykedtem, hogy ez lesz az a hely, ahol nem csupán gond a létezése, hanem elfogadják őt olyannak amilyen. Legmerészebb álmaimban mindig valami csodára számítottam. Eljátszadotam gondolatban a számtalan lehetőséggel, ami megváltoztathatná az életünket. Mennyi szép dolgot képzeltem el! Hogy egy operáció folytán normálissá válik, hogy egyszer csak megszólal, és úgy beszél, mint a többiek. A csoda elmaradt ugyan, de a Helyhez való közeledéssel a reményem egyre valóságosabbá vált. Meggyőződése, hogy mindenkinek megvan a maga helye a világon, és mindennek megvan a miértje, csak azt nem tudom még, miért kell életeknek eltelni ahhoz, hogy megtaláljuk ezt és megértsük.

Nagy érdeklődéssel szemléltem az otthont, amikor végre megérkeztem. Izgatottan vártam az igazgatónőre. Amikor megérkezett, őszintén feltártam előtte a félelmeimet, mire ő a világ legtermészetesebb hangsúlyával és mosolyával mondta:

- Tudja, van egy fiam, akinek meg akartam találni a helyét a világban, hogy ne csak vegetáljunk, küszködve a problémákkal, hanem megoldva azokat, tudjunk élni egy kicsit.

Megdobbant a szívem: ő is ugyanazt élhette át, amit én. Milyen jó, hogy neki volt lehetősége és kitartása elindulni a megoldáshoz vezető úton. Mert az életben nagyon fontos megtalálni az Utat, amelyen haladnunk kell, és a Helyet, ahol biztonságban és szeretetben létezhetünk nem csak mi magunk, hanem szeretteink

is. A legnagyobb dolog pedig az, ha másoknak is tudunk ebben segíteni. Megérezhette, mire gondolok, mert így folytatta:

- Megértettem, hogy vagy megtalálom a megoldást, segítve ezzel másoknak is, vagy szétesik a családom, és még nagyobb tragédiával kell szembenéznem.

- Az enyém már széthullott - mondtam alig hallhatóan, inkább csak magamnak.

Aztán még sok mindenről beszélgettünk. A végén beszélt az otthonlakókról, és ezzel fejezte be:

- Igyekszünk alakítani őket, amennyire csak lehet. De tisztában vagyunk a másságukkal, hiszen ezért vannak ők itt és nem máshol.

Megnyugodtam. És azóta is nyugodt vagyok, mert a Hely ennek a városnak ez az otthona lett. Rátaláltam! Ábrándjaim tehát nem veszték el, nem voltak hiábavalóak. Talán valaki vagy valami már akkor is tudta, hogy az áldozatvállalásnak el kell nyernie a jutalmát. Hiszen a dolgok úgy rendeződtek, hogy az eddigi cselekedeteimnek meglett a miértje.

Szétszakíthatatlan az a kötelék, ami közte és köztem van. Nemcsak a számtalan akadály, hanem az együtt átélt sok szívderítő pillanat erősítette meg a szálát köztem és közte, egy „mással” a mások között.

Az ember akkor ismeri fel a másságot, amikor a tágabb környezetében találkozik vele és megérinti a szívét az együttérzés, de akkor tudja igazán megérteni, amikor egyre szorosabb kapcsolatba kerül azzal a mással és akkor képes szeretni, meglátni a szépet, a jót, a vidámat is benne, amikor van egy ilyen gyermeke. Mint nekem ő, Máté, a fiam.

Az írás megjelent online a Tollal folyóirat egyik régesrégi számában.